

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 6.12.2017
COM(2017) 824 final

2017/0335 (CNS)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση διατάξεων για την ενίσχυση της δημοσιονομικής ευθύνης και του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προσανατολισμού στα κράτη μέλη

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Πριν από μια δεκαετία, οι οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) επλήγησαν από μια άνευ προηγουμένου χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση. Παρόλο που η εν λόγω κρίση δεν ξεκίνησε από τη ζώνη του ευρώ, έφερε στο φως ορισμένες από τις θεσμικές της αδυναμίες. Ως απάντηση στην κρίση, η ΕΕ επιδίωξε να ενισχύσει τις ρυθμίσεις οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης και της ζώνης του ευρώ, ιδίως με τις δέσμες νομοθετικών μέτρων που είναι γνωστές ως «εξάπτυχο» (πέντε κανονισμοί και μία οδηγία που εκδόθηκαν το 2011) και «δίπτυχο» (δύο κανονισμοί που εκδόθηκαν το 2013). Οι εν λόγω δέσμες συνέβαλαν στη διασφάλιση της στενότερης εποπτείας των εθνικών προϋπολογισμών, στη θέσπιση αυστηρότερων δημοσιονομικών πλαισίων και στην προσεκτικότερη παρακολούθηση των επιπέδων χρέους.

Ωστόσο, στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της κρίσης, κατέστη σαφές ότι το βασιζόμενο σε κανόνες δημοσιονομικό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ έπρεπε να συμπληρωθεί με δεσμευτικές διατάξεις σε εθνικό επίπεδο, με σκοπό να προωθεί υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές σε όλα τα κράτη μέλη και να λειτουργεί ως μόνιμος μηχανισμός για την αποτροπή της δημιουργίας υπερβολικών ελλειμμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, διερευνήθηκε το ενδεχόμενο να χρησιμοποιηθεί το δίκαιο της Ένωσης ως βάση για τη στήριξη τέτοιου είδους εθνικών κανόνων. Κατά τη στιγμή εκείνη, η Επιτροπή τασσόταν σθεναρά υπέρ της επιδίωξης περαιτέρω μεταρρυθμίσεων της οικονομικής διακυβέρνησης με βάση την κοινοτική μέθοδο¹. Ωστόσο, κατά τη σύνοδο του Δεκεμβρίου του 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεν κατόρθωσε να συμφωνήσει ως προς τη λήψη των υπό εξέταση μέτρων. Ως αντίδραση σε αυτό, τα κράτη μέλη που επιθυμούσαν να δεσμευθούν από κοινού για την εφαρμογή τέτοιου είδους εθνικών κανόνων προχώρησαν σε διακυβερνητική βάση, καταλήγοντας στη σύναψη της Συνθήκης για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΣΣΣΔ) ως εφαιτήριο για την ενσωμάτωση των διατάξεών της στις Συνθήκες το συντομότερο δυνατόν.

Η ΣΣΣΔ υπογράφηκε στις 2 Μαρτίου 2012 από 25 συμβαλλόμενα μέρη (όλα τα κράτη μέλη, εκτός από την Τσεχική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο²) και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2013. Ο ακρογωνιαίος λίθος της ΣΣΣΔ είναι ο τίτλος ΙΙΙ, στον οποίο προβλέπεται το λεγόμενο «Δημοσιονομικό Σύμφωνο». Η βασική του διάταξη είναι η υποχρέωση των συμβαλλόμενων μερών να κατοχυρώσουν με δεσμευτικές και μόνιμες εθνικές διατάξεις, κατά προτίμηση συνταγματικού χαρακτήρα, κανόνα περί ισοσκελισμένου προϋπολογισμού σε κυκλικά προσαρμοσμένους όρους. Ο κανόνας αντικατοπτρίζει την απαίτηση που βρίσκεται στο επίκεντρο του προληπτικού σκέλους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), δηλαδή τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο δεσμεύει 22 συμβαλλόμενα μέρη (όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και, σε εθελοντική βάση, τη Βουλγαρία, τη Δανία και τη Ρουμανία). Άλλα μέρη της ΣΣΣΔ έχουν ως στόχο να ενισχυθούν ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών και η διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ.

Η διακυβερνητική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε για την έκδοση της ΣΣΣΔ ήταν πάντοτε κατανοητή από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ως ένας τρόπος λήψης των αναγκαίων μέτρων

¹ Δήλωση του Προέδρου Barroso στη συνέντευξη Τύπου μετά τη σύνοδο των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ζώνης του ευρώ, 27 Οκτωβρίου 2011, SPEECH/11/713.

² Η Κροατία δεν ήταν μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη στιγμή της υπογραφής και δεν έχει υπογράψει τη ΣΣΣΔ μέχρι σήμερα.

αμέσως μόλις, κατά την κορύφωση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, εμποδιζόταν η πρόοδος στους κόλπους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ως εκ τούτου, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν να επιδιώξουν την ενσωμάτωση των βασικών διατάξεων της ΣΣΣΔ στο δίκαιο της Ένωσης το αργότερο εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της, δηλαδή έως την 1η Ιανουαρίου 2018.

Η εν λόγω πολιτική συμφωνία κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 της ΣΣΣΔ, σύμφωνα με το οποίο: *«Εντός πέντε ετών, κατ' ανώτατο όριο, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συνθήκης, βάσει εκτίμησης της κτηθείσας κατά την εφαρμογή της εμπειρίας, λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με στόχο την ενσωμάτωση των ουσιαστικών διατάξεων της παρούσας συνθήκης στο νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»*

Το έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής του Μαΐου του 2017 σχετικά με την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης³ υπενθύμισε τη συμφωνία αυτή και αναφέρθηκε στην ενδεχόμενη ενσωμάτωση του Δημοσιονομικού Συμφώνου στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ κατά τη διάρκεια της περιόδου 2017-2019. Επιπλέον, στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης το 2017 και στη συνοδευτική επιστολή προθέσεων⁴, ο Πρόεδρος Jean-Claude Juncker πρότεινε, μεταξύ άλλων, την ενσωμάτωση των ουσιαστικών διατάξεων της ΣΣΣΔ στο δίκαιο της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη την κατάλληλη ευελιξία που προβλέπεται στο ΣΣΑ και έχει προσδιοριστεί από την Επιτροπή από τον Ιανουάριο του 2015.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ζητήσει επίσης επανειλημμένα την ενσωμάτωση των ουσιαστικών διατάξεων της ΣΣΣΔ στις Συνθήκες⁵, υποστηρίζοντας ότι η κατ' ουσίαν νόμιμη και δημοκρατική διακυβέρνηση μιας ουσιαστικής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ONE) πρέπει να ενταχθεί στο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης.

Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο εγκρίθηκε ως προσωρινή λύση σε μια περίοδο βαθιάς κρίσης, αλλά η βασική του αρχή εξακολουθεί να ισχύει στο ακέραιο — είναι προς το συμφέρον της ΕΕ και της ζώνης του ευρώ η προώθηση υπεύθυνων πολιτικών προς αποφυγή των υπερβολικών ελλειμμάτων. Η παρούσα πρόταση εντάσσεται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης και φιλόδοξης δέσμης πρωτοβουλιών για τη μεταρρύθμιση της ONE, την οποία πρότεινε η Επιτροπή στις 6 Δεκεμβρίου 2017. Δεδομένου ότι αναγνωρίζει την ιδιαίτερη σημασία τους για την ολοκλήρωση της ONE, η πρόταση ανταποκρίνεται στη βούληση που εξέφρασαν τα συμβαλλόμενα μέρη της ΣΣΣΔ, στις εκκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για ενσωμάτωση στο πλαίσιο της Ένωσης και στην έκκληση για ενότητα, αποδοτικότητα και δημοκρατική λογοδοσία την οποία απηύθυνε ο Πρόεδρος Juncker στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης τον Σεπτέμβριο του 2017.

Η προτεινόμενη οδηγία ενισχύει τη δημοσιονομική ευθύνη και τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό προσανατολισμό στα κράτη μέλη και, ως εκ τούτου, έχει ως στόχο να επιτύχει, μαζί με τις υφιστάμενες διατάξεις του ΣΣΑ, τον υποκείμενο στόχο του Δημοσιονομικού Συμφώνου, δηλαδή τη σύγκλιση σε συνετά επίπεδα δημόσιου χρέους. Πράγματι, τα υψηλά επίπεδα δημόσιου χρέους που εξακολουθούν να παρατηρούνται σήμερα θα χρειαστούν χρόνο για να απορροφηθούν. Ως εκ τούτου, παραμένει επιτακτική η ανάγκη για περαιτέρω πρόοδο, τόσο σε βραχυπρόθεσμο όσο και σε μακροπρόθεσμο επίπεδο.

³ COM(2017) 291, 31 Μαΐου 2017.

⁴ Ομιλία του Προέδρου Jean-Claude Juncker για την κατάσταση της Ένωσης 2017, SPEECH/17/3165, 13 Σεπτεμβρίου 2017.

⁵ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τα προβλήματα συνταγματικής φύσης από μια πολυεπίπεδη διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (P7_TA(2013)0598) και ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Ιουνίου 2015 σχετικά με την επανεξέταση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης: ανασκόπηση και προκλήσεις (P8_TA(2015)0238).

Η πρόοδος ως προς την επίτευξη συνετών επιπέδων χρέους προϋποθέτει ετήσιες δημοσιονομικές αποφάσεις, ώστε να ακολουθείται σταθερός προσανατολισμός προς την επίτευξη και τη διατήρηση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Η δημοσιονομική πορεία πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια όσον αφορά τις πολιτικές υπό τον έλεγχο των κυβερνήσεων και λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών συνθηκών. Εντούτοις, οι συχνές αναπροσαρμογές της πορείας υπονομεύουν την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητα κάθε στρατηγικής για τη μείωση του χρέους. Εν μέρει λόγω των εξαιρετικών οικονομικών περιστάσεων που επικρατούσαν όταν τέθηκε σε ισχύ το Δημοσιονομικό Σύμφωνο, ένας τέτοιος σταθερός μεσοπρόθεσμος προσανατολισμός των δημοσιονομικών πολιτικών δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί πλήρως. Δεδομένου ότι οι οικονομικές συνθήκες ομαλοποιούνται, ήρθε η ώρα να καταστεί λειτουργικός και να ενισχυθεί, ώστε όλα τα κράτη μέλη να συγκλίνουν αποτελεσματικά στους συμφωνηθέντες στόχους.

Όπως υποστηρίζεται επίσης στο έγγραφο προβληματισμού για την ONE, η ONE και η ολοκλήρωσή της πρέπει να παραμείνουν ανοικτές σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτό που έχει σχεδιαστεί για τη ζώνη του ευρώ θα πρέπει επίσης να σχεδιαστεί για —και μαζί με— τα κράτη μέλη που αναμένεται να υιοθετήσουν το ευρώ στο άμεσο μέλλον. Αυτό είναι θεμελιώδους σημασίας για την εύρυθμη λειτουργία του ενιαίου νομίσματος. Συνεπώς, η προτεινόμενη οδηγία θα πρέπει να ισχύει τόσο για τα κράτη μέλη που έχουν ως νόμισμα το ευρώ όσο και για άλλα κράτη μέλη που επιθυμούν να συμμετάσχουν.

Το άρθρο 3 (που αποτελεί μέρος του Δημοσιονομικού Συμφώνου) είναι μακράν η πιο ουσιαστική διάταξη της ΣΣΣΔ από την προοπτική της ONE, δεδομένου ότι έχει ως στόχο να ανταποκριθεί στην ανάγκη για διατήρηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών και να προλαμβάνει την εμφάνιση υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος και χρέους. Βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 1, τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να έχουν ισοσκελισμένη ή πλεονασματική δημοσιονομική θέση, με κατώτερο όριο για το διαρθρωτικό έλλειμμα της τάξης του 0,5 % του ΑΕΠ, το οποίο μπορούν να γίνει 1,0 % του ΑΕΠ για τα κράτη μέλη με επίπεδο χρέους σημαντικά κάτω από το 60 % του ΑΕΠ και με χαμηλούς κινδύνους για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Ο κανόνας περί ισοσκελισμένου προϋπολογισμού πρέπει να συνοδεύεται από διορθωτικό μηχανισμό που ενεργοποιείται αυτομάτως σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης. Το άρθρο 3 παράγραφος 2 υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα μέρη να ενσωματώσουν τους εν λόγω κανόνες στην εσωτερική έννομη τάξη τους. Άλλες διατάξεις της ΣΣΣΔ έχουν ήδη ενσωματωθεί στο δίκαιο της ΕΕ (ειδικότερα μέσω του «δίπτυχου» για τη ζώνη του ευρώ) ή απαιτούν αλλαγές στις Συνθήκες ή δεν προσφέρονται για ενσωμάτωση για διάφορους λόγους (π.χ. ορισμένες αναπαράγουν υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ). Κατά συνέπεια, οι «ουσιαστικές διατάξεις» που προτείνονται για ενσωμάτωση στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης είναι συγκεντρωμένες στο άρθρο 3 της ΣΣΣΔ.

Το σκεπτικό για την ενσωμάτωση των εν λόγω «ουσιαστικών διατάξεων» της ΣΣΣΔ στο δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ έχει πολλές πτυχές. Θα απλουστεύσει το νομικό πλαίσιο και θα διασφαλίσει την αποτελεσματικότερη και συστηματικότερη παρακολούθηση της εφαρμογής και της επιβολής των δημοσιονομικών κανόνων, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο, στο πλαίσιο του συνολικού πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, σε σύγκριση με την τρέχουσα διακυβερνητική διάρθρωση. Μειώνει τους πιθανούς κινδύνους αλληλεπικαλύψεων και αντικρουόμενων δράσεων τους οποίους ενέχει η συνύπαρξη διακυβερνητικών ρυθμίσεων παράλληλα με τους μηχανισμούς που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης. Ένα ενοποιημένο πλαίσιο που θα διέπεται από το δίκαιο της ΕΕ θα διευκολύνει επίσης τη συνεκτική και συντονισμένη εξέλιξη των ενωσιακών και των εθνικών δημοσιονομικών κανόνων στο πλαίσιο της ευρύτερης διαδικασίας εμβάθυνσης της ONE. Πρωτίστως, όπως υποστηρίζεται στην έκθεση των πέντε Προέδρων σχετικά με την

ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης⁶, η ενσωμάτωση στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης όλων των διακυβερνητικών μέσων που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια της κρίσης θα οδηγούσε σε μεγαλύτερη δημοκρατική λογοδοσία και νομιμότητα σε όλη την Ένωση.

Η προτεινόμενη οδηγία βασίζεται στην παρατήρηση ότι δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική επιβολή του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ εάν ακολουθηθεί μόνο μια εκ των άνω προς τα κάτω προσέγγιση. Η ιδιαίτερα αποκεντρωμένη φύση της χάραξης των δημοσιονομικών πολιτικών στην ΕΕ και η γενική υποχρέωση εθνικής οικειοποίησης των δημοσιονομικών κανόνων καθιστούν αναγκαίο οι στόχοι του πλαισίου δημοσιονομικού συντονισμού της ΟΝΕ να αντικατοπτρίζονται και στα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών. Παρόλο που η οδηγία (ΕΕ) αριθ. 2011/85 του Συμβουλίου⁷ έχει ήδη καθορίσει ελάχιστα χαρακτηριστικά για τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια, στη ΣΣΣΔ τα συμβαλλόμενα μέρη ενίσχυσαν τη βάση για υπεύθυνες δημοσιονομικές πολιτικές μεταξύ τους θεσπίζοντας την υποχρέωση να κατοχυρωθεί απαίτηση περί ισοσκελισμένου προϋπολογισμού μέσω «[εθνικών] διατάξεων δεσμευτικού και μόνιμου χαρακτήρα, κατά προτίμηση συνταγματικού, ή άλλως διατάξεων των οποίων η πλήρης τήρηση και εκπλήρωση κατοχυρώνονται μέσω των διαδικασιών που διέπουν τον εθνικό προϋπολογισμό».

Στο ίδιο πνεύμα, η παρούσα πρόταση προβλέπει την υποχρέωση των κρατών μελών να θέσουν σε εφαρμογή ένα πλαίσιο δεσμευτικών και μόνιμων αριθμητικών δημοσιονομικών κανόνων το οποίο θα συνάδει με τους δημοσιονομικούς κανόνες που ορίζονται στο πλαίσιο της Ένωσης, ενώ παράλληλα, θα μπορεί να ενσωματώνει τις ιδιαιτερότητες που αφορούν το κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Το εν λόγω πλαίσιο αναμένεται να ενισχύσει την υπεύθυνη άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής από την πλευρά τους και να προωθήσει τη συμμόρφωση με τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Αναμένεται να διασφαλίσει τη σύγκλιση του δημόσιου χρέους σε συνετά επίπεδα (δηλαδή την τιμή αναφοράς που ορίζεται στο πρωτόκολλο αριθ. 12 σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες), ειδικότερα μέσω ενός σταθερού μεσοπρόθεσμου στόχου όσον αφορά το διαρθρωτικό ισοζύγιο που να είναι δεσμευτικός για τις εθνικές δημοσιονομικές αρχές στις ετήσιες αποφάσεις τους. Αυτή η βασιζόμενη σε στόχους προσέγγιση αντικατοπτρίζει έναν κοινό στόχο, να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, ο οποίος είναι κοινός για τους εθνικούς δημοσιονομικούς κανόνες και μηχανισμούς και για το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ. Ο μεσοπρόθεσμος προσανατολισμός έχει ως στόχο να παράσχει ισχυρότερη βάση για υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές, δεδομένου ότι τα περισσότερα δημοσιονομικά μέτρα έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις που υπερβαίνουν κατά πολύ τον ετήσιο δημοσιονομικό κύκλο. Στο ίδιο πνεύμα, η υλοποίηση σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με επαληθεύσιμο θετικό αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών θα πρέπει να ληφθεί δεόντως υπόψη στη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική προοπτική.

Προκειμένου να υπάρξει μεσοπρόθεσμη σταθερότητα για σκοπούς κατάρτισης του προϋπολογισμού, ο δημοσιονομικός σχεδιασμός πρέπει να περιλαμβάνει μια μεσοπρόθεσμη πορεία των δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, η οποία να συνάδει με τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν. Για να

⁶ Η ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης, έκθεση του Jean-Claude Juncker, σε στενή συνεργασία με τους Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi και Martin Schulz, 22 Ιουνίου 2015.

⁷ Οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41). Η οδηγία (ΕΕ) αριθ. 2011/85 του Συμβουλίου αποτελεί μέρος του «εξάπτυχου».

διασφαλιστεί ενισχυμένο αίσθημα εθνικής οικειοποίησης της δημοσιονομικής πολιτικής και για να αντικατοπτρίζονται οι κυρίαρχες ιδιαιτερότητες των κρατών μελών, η πορεία αυτή θα πρέπει να καθορίζεται για όλη τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου, όπως ορίζεται στην εσωτερική συνταγματική έννομη τάξη, αμέσως μόλις αναλαμβάνει τα καθήκοντά της μια νέα κυβέρνηση. Το σημαντικό είναι ότι η εν λόγω πορεία θα πρέπει να τηρείται στους ετήσιους προϋπολογισμούς καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου την οποία καλύπτει.

Χρειάζονται αποτελεσματικά μέσα για τη διόρθωση της μη συμμόρφωσης, ώστε να προσδίδεται αξιοπιστία στον μεσοπρόθεσμο στόχο και στον σχετικό επιχειρησιακό στόχο. Παρόλο που ισχύει ότι εξαιρετικές περιστάσεις μπορεί να οδηγήσουν σε προσωρινή απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν, οι σημαντικές αποκλίσεις που παρατηρούνται πρέπει να διορθώνονται μέσω της αυτόματης ενεργοποίησης προκαθορισμένου διορθωτικού μηχανισμού, ιδίως με την αντιστάθμιση των αποκλίσεων από τη μεσοπρόθεσμη πορεία των δαπανών.

Οι μακροπρόθεσμες υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές τίθενται σε κίνδυνο από την τάση δημιουργίας ελλειμμάτων και γενικότερα από τον φιλοκυκλικό προσανατολισμό που μπορεί να παρατηρηθεί σε όλα τα κράτη μέλη. Οι δημοσιονομικοί κανόνες και τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα έχουν αναδειχθεί ως συμπληρωματικά μέσα για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι δημοσιονομικοί κανόνες που διαθέτουν ρυθμίσεις ανεξάρτητης παρακολούθησης συνδέονται με αυξημένη διαφάνεια, καλύτερα δημοσιονομικά αποτελέσματα και χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης του δημόσιου χρέους. Για τον λόγο αυτόν, η προτεινόμενη οδηγία προβλέπει τη συμμετοχή ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργάνων στην παρακολούθηση της συμμόρφωσης με το πλαίσιο των αριθμητικών δημοσιονομικών κανόνων, μεταξύ άλλων με την αξιολόγηση της επάρκειας του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προσανατολισμού, καθώς και στην παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο ενεργοποιείται και εφαρμόζεται ο διορθωτικός μηχανισμός. Όταν εντοπίζονται σημαντικές αποκλίσεις από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν, τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα θα πρέπει να καλούν τις εθνικές δημοσιονομικές αρχές να ενεργοποιήσουν ταχέως τον διορθωτικό μηχανισμό και θα πρέπει να αξιολογούν τα σχεδιαζόμενα διορθωτικά μέτρα, καθώς και την υλοποίησή τους. Η εκπόνηση δημόσιων αξιολογήσεων από τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σε συνδυασμό με την υποχρέωση των δημοσιονομικών αρχών των κρατών μελών για «συμμόρφωση ή αιτιολόγηση» σε σχέση με τις συστάσεις των ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργάνων, θα αυξήσει το κόστος της μη συμμόρφωσης από την άποψη της φήμης και, ως εκ τούτου, θα ενισχύσει την αξιοπιστία και τη δυνατότητα επιβολής του μεσοπρόθεσμου προσανατολισμού. Δεδομένου ότι η έκδοση του «εξάπτυχου», του «δίπτυχου» και της ΣΣΣΔ⁸ έχει ήδη οδηγήσει στη δημιουργία ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργάνων σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη, η προτεινόμενη οδηγία δεν είναι πιθανό να απαιτήσει νέες δομές, αν και δικαιολογείται ενδεχομένως η εισαγωγή τροποποιήσεων στις σημερινές αρμοδιότητες των υφιστάμενων ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργάνων σε συνδυασμό με τη βελτίωση της πρόσβασης σε πληροφορίες και την ενίσχυση των πόρων ως έναν βαθμό.

Λεπτομερείς διατάξεις της προτεινόμενης οδηγίας καθορίζουν ειδικές πτυχές του διορθωτικού μηχανισμού και τα αναγκαία χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τη σύσταση των ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργάνων και με τα συγκεκριμένα καθήκοντά τους που

⁸ Με τη ΣΣΣΔ η Επιτροπή καλείται να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα μέτρα τα οποία έλαβαν τα συμβαλλόμενα μέρη που δεσμεύονται από το Δημοσιονομικό Σύμφωνο να αναφέρουν τα μέτρα που έχει λάβει καθένα από αυτά σε σχέση με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΣΣΔ· για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 22 Φεβρουαρίου 2017, ανακοίνωση και έκθεση σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των σχετικών εθνικών μέτρων (C(2017) 1201 final). Η έκθεση παρέχει λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα στα συμβαλλόμενα μέρη της ΣΣΣΔ.

απορρέουν από την παρούσα πρόταση. Τα εν λόγω στοιχεία ενσωματώνουν βασικά στοιχεία των κοινών αρχών για τους εθνικούς δημοσιονομικούς διορθωτικούς μηχανισμούς⁹, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη κατά την έγκριση των μέτρων τους προς συμμόρφωση με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΣΣΔ.

Η προτεινόμενη οδηγία δεν θίγει τις δεσμεύσεις στις οποίες προέβησαν, στο άρθρο 7 της ΣΣΣΔ, όσα συμβαλλόμενα μέρη έχουν ως νόμισμα το ευρώ για να συντονίζουν τις απόψεις τους πριν από την ψηφοφορία στο Συμβούλιο σχετικά με τις προτάσεις και τις συστάσεις της Επιτροπής στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος. Επίσης, διατηρεί την πρακτική, βάσει του άρθρου 13 της ΣΣΣΔ, της διεξαγωγής συζητήσεων στο πλαίσιο των διακοινοβουλευτικών συνεδριάσεων που πραγματοποιούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια των συμβαλλόμενων μερών. Οι εν λόγω συζητήσεις συμβάλλουν στην ενίσχυση της δημοκρατικής λογοδοσίας στο πλαίσιο της οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης.

- Συνοχή με τις ισχύουσες διατάξεις πολιτικής στην ΕΕ

Το βασικό μέσο για τον συντονισμό και την εποπτεία της δημοσιονομικής πολιτικής στην ΕΕ και στη ζώνη του ευρώ είναι το ΣΣΑ, το οποίο θέτει σε εφαρμογή τις διατάξεις της Συνθήκης για τη δημοσιονομική πειθαρχία. Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο αντιστοιχεί από πολλές απόψεις στο προληπτικό σκέλος του ΣΣΑ. Πράγματι, ο κανόνας περί ισοσκελισμένου προϋπολογισμού σε διαρθρωτικούς όρους αντικατοπτρίζει σε πολύ μεγάλο βαθμό τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο που έχει θεσπιστεί βάσει του άρθρου 2α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹⁰.

Η προτεινόμενη οδηγία προωθεί ένα πλαίσιο αριθμητικών δημοσιονομικών κανόνων και συνοδευτικών προδιαγραφών το οποίο όχι μόνο είναι συμβατό με το ΣΣΑ, αλλά προορίζεται ειδικά να το συμπληρώσει. Το εν λόγω πλαίσιο πρέπει να προωθεί αποτελεσματικά τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις του κράτους μέλους οι οποίες απορρέουν από τη ΣΔΕΕ στον τομέα της δημοσιονομικής πολιτικής, πράγμα που σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι ο μεσοπρόθεσμος στόχος που προβλέπεται να αποτελέσει, στο πλαίσιο των εθνικών διαδικασιών του προϋπολογισμού, τη βάση για τη διασφάλιση βιώσιμων επιπέδων χρέους πρέπει να συνάδει με τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο ο οποίος καθορίζεται στο άρθρο 2α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου. Για να λαμβάνεται υπόψη η κατάλληλη ευελιξία που προβλέπεται στους κανόνες του ΣΣΑ και σύμφωνα με τις διαδικαστικές του απαιτήσεις, η πρόταση περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις που επιτρέπουν να λαμβάνεται υπόψη η εφαρμογή, από τα κράτη μέλη, διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που έχουν θετικό αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Το άρθρο 16 της ΣΣΣΔ και η αντίστοιχη αιτιολογική σκέψη εκφράζουν τη σταθερή, σαφή βούληση των συμβαλλόμενων μερών να ενσωματωθούν το συντομότερο δυνατό οι ουσιαστικές διατάξεις της εν λόγω συνθήκης στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης.

⁹ Βλ. επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής: Κοινές αρχές για τους εθνικούς δημοσιονομικούς διορθωτικούς μηχανισμούς (COM(2012) 342 final).

¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1).

Η Επιτροπή έδωσε συνέχεια σε αυτήν τη δέσμευση των 25 κρατών μελών που είναι συμβαλλόμενα μέρη υποβάλλοντας την παρούσα πρόταση. Η Επιτροπή ανακοίνωσε πρώτα την πρόθεσή της να αναλάβει την πρωτοβουλία και να ενεργήσει με βάση την εν λόγω δέσμευση στο έγγραφο προβληματισμού σχετικά με την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, στην οποία υπενθυμίζεται η συμφωνία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών να ενσωματώσουν τις ουσιαστικές διατάξεις της ΣΣΣΔ στο δίκαιο της Ένωσης. Στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης το 2017 και στη συνοδευτική επιστολή προθέσεων, ο Πρόεδρος Juncker ανακοίνωσε πρόταση σχετικά με την ενσωμάτωση, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την εμβάθυνση της ONE της 6ης Δεκεμβρίου 2017.

Η προτεινόμενη οδηγία βασίζεται στην εμπειριστατωμένη γνώση της Επιτροπής σχετικά με την αρχιτεκτονική του Δημοσιονομικού Συμφώνου (συμπεριλαμβανομένων ιδίως των αλληλεπιδράσεων του με το δημοσιονομικό πλαίσιο της Ένωσης), καθώς και με τον τρόπο με τον οποίο αυτή έχει κατοχυρωθεί από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη στην εσωτερική έννομη τάξη τους. Με σκοπό να εκπονήσει την έκθεσή της, του Φεβρουαρίου του 2017, σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των εθνικών διατάξεων τις οποίες θέσπισαν τα συμβαλλόμενα μέρη που δεσμεύονται από το Δημοσιονομικό Σύμφωνο, η Επιτροπή προέβη σε εκτενείς διαβουλεύσεις με τα εν λόγω κράτη μέλη. Αυτές οι διμερείς ανταλλαγές απόψεων έδωσαν στην Επιτροπή μια εμπειριστατωμένη και ακριβή εικόνα του τρόπου με τον οποίο οι νομοθετικές και θεσμικές ρυθμίσεις που έχουν θεσπιστεί από τα εν λόγω κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή τους κανόνες που κατοχυρώνονται στο άρθρο 3 της ΣΣΣΔ.

Οι συζητήσεις που διεξήχθησαν μεταξύ των κρατών μελών στο Συμβούλιο ECOFIN και στις προπαρασκευαστικές του επιτροπές σε σχέση με το Δημοσιονομικό Σύμφωνο, ιδίως όσον αφορά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των διατάξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, περιλάμβαναν επίσης το ζήτημα της ενσωμάτωσης του Δημοσιονομικού Συμφώνου στο δίκαιο της Ένωσης και υπενθύμισαν την ανάγκη λήψης μέτρων προς την κατεύθυνση αυτή έως την 1η Ιανουαρίου 2018.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση για την προτεινόμενη οδηγία είναι το άρθρο 126 παράγραφος 14 δεύτερο εδάφιο της ΣΛΕΕ. Η ενίσχυση της δημοσιονομικής ευθύνης και του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προσανατολισμού στα κράτη μέλη έχει ως στόχο να συμπληρώσει και να ενισχύσει το διαθέσιμο πλαίσιο πολιτικής για την αποφυγή των υπερβολικών ελλειμμάτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 126 της ΣΛΕΕ. Παρόλο που η προτεινόμενη οδηγία δεν μεταβάλλει τους ουσιαστικούς και διαδικαστικούς κανόνες που προβλέπονται στο ΣΣΑ, αυξάνει την αποτελεσματικότητα των εν λόγω διατάξεων. Η πρόταση ισχύει για όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και περιλαμβάνει «ρήτρες προαιρετικής συμμετοχής» για τα κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ.

- **Επικουρικότητα και αναλογικότητα**

Η πρόταση είναι σύμφωνη με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που ορίζονται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο στόχος της δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο. Η προτεινόμενη οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση διατάξεων για την ενίσχυση της δημοσιονομικής ευθύνης και του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προσανατολισμού στα κράτη μέλη

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 126 παράγραφος 14 δεύτερο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- 1) Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να θεωρούν τις οικονομικές πολιτικές τους θέμα κοινού ενδιαφέροντος, ότι οι δημοσιονομικές πολιτικές τους πρέπει να κατευθύνονται από την ανάγκη χρηστής διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών και ότι οι οικονομικές πολιτικές τους δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο τη σωστή λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.
- 2) Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) περιλαμβάνει το σύστημα της πολυμερούς εποπτείας και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών που θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου¹¹ και τη διαδικασία αποφυγής του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος που θεσπίζεται στο άρθρο 126 της ΣΛΕΕ και προσδιορίζεται περαιτέρω στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου¹². Το ΣΣΑ ενισχύθηκε περαιτέρω με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1175/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³ και με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1177/2011 του Συμβουλίου¹⁴. Ο κανονισμός (ΕΕ)

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1).

¹² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6).

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1175/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 12).

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1177/2011 του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 33).

αριθ. 1173/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵ πρόσθεσε ένα σύστημα αποτελεσματικών, προληπτικών και σταδιακών μηχανισμών εφαρμογής υπό τη μορφή επιβολής κυρώσεων στα κράτη μέλη που έχουν ως νόμισμα το ευρώ.

- 3) Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμόρφωση των κρατών μελών με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΣΛΕΕ στον τομέα της δημοσιονομικής πολιτικής, θεσπίστηκαν λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τα χαρακτηριστικά των δημοσιονομικών πλαισίων των κρατών μελών με την οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου¹⁶.
- 4) Δεδομένου ότι υπάρχει μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση μεταξύ των κρατών μελών που έχουν ως νόμισμα το ευρώ και, ως εκ τούτου, ευαισθησία σε δευτερογενείς συνέπειες από τις δημοσιονομικές τους πολιτικές, προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η οικονομική ολοκλήρωση, η σύγκλιση και ο συντονισμός μεταξύ τους, θεσπίστηκαν ορισμένες βελτιώσεις στον δημοσιονομικό συντονισμό και την εποπτεία με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁷ και με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸.
- 5) Με στόχο την ενίσχυση των θεμελίων που διασφαλίζουν τη δημοσιονομική πειθαρχία καθ' όλη τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου, στις 2 Μαρτίου 2012, 25 κράτη μέλη υπέγραψαν και επικύρωσαν τη διακυβερνητική Συνθήκη για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση (ΣΣΣΔ) στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Ο τίτλος ΙΙΙ της ΣΣΣΔ, το «Δημοσιονομικό Σύμφωνο», είναι δεσμευτικός για τα κράτη μέλη που έχουν ως νόμισμα το ευρώ και, σε εθελοντική βάση, για τη Βουλγαρία, τη Δανία και τη Ρουμανία (εφεξής τα «συμβαλλόμενα μέρη») και επιβάλλει την υποχρέωση κατοχύρωσης στην εθνική έννομη τάξη των εν λόγω συμβαλλόμενων μερών ενός κανόνα περί ισοσκελισμένου προϋπολογισμού σε διαρθρωτικούς όρους, ο οποίος θα διαθέτει διορθωτικό μηχανισμό αυτόματης ενεργοποίησης σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης και θα παρακολουθείται από ανεξάρτητα όργανα. Τα συμβαλλόμενα μέρη εξέφρασαν τη βούλησή τους να χρησιμοποιήσουν την εν λόγω διακυβερνητική πράξη ως προσωρινό μέσο. Η βούληση αυτή αντικατοπτρίζεται στο άρθρο 16 της ΣΣΣΔ, το οποίο ορίζει ότι εντός πέντε ετών, κατ' ανώτατο όριο, από την έναρξη ισχύος της πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα με στόχο την ενσωμάτωση των ουσιαστικών διατάξεών της στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης. Ως εκ τούτου, στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης θα πρέπει να εισαχθούν διατάξεις που να επιτρέπουν να τεθούν σε ισχύ οι ουσιαστικές διατάξεις της ΣΣΣΔ.
- 6) Προκειμένου να διατηρήσουν υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά και να αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα, όπως απαιτεί η ΣΛΕΕ, και ταυτόχρονα να βελτιώσουν την ανθεκτικότητα της ζώνης του ευρώ συνολικά, θα πρέπει να υπάρχουν ειδικές διατάξεις στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών που έχουν ως νόμισμα το ευρώ,

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την αποτελεσματική επιβολή της δημοσιονομικής εποπτείας στη ζώνη του ευρώ (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 1).

¹⁶ Οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41).

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα (ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 1).

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ (ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 11).

ώστε να ενισχυθεί η δημοσιονομική ευθύνη και ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός προσανατολισμός τους πέραν των διατάξεων της οδηγίας 2011/85/ΕΕ.

- 7) Δεδομένου ότι η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση έχει κληροδοτήσει σε ορισμένα κράτη μέλη υψηλό δημόσιο χρέος, η δημιουργία πλαισίου αριθμητικών δημοσιονομικών κανόνων ειδικά για κάθε κράτος μέλος, το οποίο θα αποσκοπεί στην ενίσχυση της υπεύθυνης άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής από την πλευρά του, ενώ παράλληλα θα προωθεί με αποτελεσματικό τρόπο τη συμμόρφωση με τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΣΛΕΕ, είναι καθοριστικής σημασίας για να διασφαλιστεί η σύγκλιση του δημόσιου χρέους σε συνετά επίπεδα. Ένα τέτοιο πλαίσιο θα πρέπει να λειτουργεί ειδικότερα με τον καθορισμό μεσοπρόθεσμου στόχου όσον αφορά το διαρθρωτικό ισοζύγιο που να είναι δεσμευτικός για τις εθνικές δημοσιονομικές αρχές και τις ετήσιες αποφάσεις τους. Οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι για τη δημοσιονομική θέση επιτρέπουν να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικοί δείκτες δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ και οι κίνδυνοι βιωσιμότητας των κρατών μελών, συνδέοντας την πορεία του χρέους με την τιμή αναφοράς που ορίζεται στο άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 12 σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη ΣΛΕΕ.
- 8) Για να επιτύχουν και να διατηρήσουν τον μεσοπρόθεσμο στόχο σε διαρθρωτικούς όρους, τα κράτη μέλη είναι αναγκαίο να καθορίσουν μια συνεκτική πορεία προσαρμογής, με βάση μεταβλητές υπό τον έλεγχο των δημοσιονομικών αρχών. Ο εθνικός δημοσιονομικός σχεδιασμός που βασίζεται σε μια πορεία των κρατικών δαπανών η οποία έχει προσαρμοστεί για να ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων ευνοεί την αποτελεσματικότητα, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία κατά την παρακολούθηση των δημοσιονομικών εξελίξεων. Προκειμένου τα σχέδια να συνδεθούν στενά με τα συνολικά δημοσιονομικά αποτελέσματα σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, καθώς και για να διασφαλιστεί ενισχυμένο αίσθημα εθνικής οικειοποίησης της δημοσιονομικής πολιτικής, θα πρέπει να καθορίζεται μεσοπρόθεσμη πορεία αύξησης των δημόσιων δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, για όλη τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου, όπως ορίζεται στη συνταγματική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους. Η εν λόγω πορεία θα πρέπει να καθορίζεται αμέσως μόλις αναλαμβάνει καθήκοντα μια νέα κυβέρνηση και οι ετήσιοι προϋπολογισμοί θα πρέπει να την ακολουθούν πιστά, ώστε να επιτυγχάνεται αποφασιστική σύγκλιση προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου.
- 9) Λόγω των μελλοντικών θετικών αποτελεσμάτων τους, η υλοποίηση σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με στόχο την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας θα μπορούσε να δικαιολογήσει αλλαγές στην πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου, με την προϋπόθεση ότι έχουν επαληθεύσιμη θετική δημοσιονομική επίπτωση η οποία επιβεβαιώνεται από την αξιολόγηση που διενεργείται σύμφωνα με τις διαδικαστικές απαιτήσεις του ΣΣΑ. Προκειμένου να διευκολυνθεί η οικονομική σταθεροποίηση, οι εξαιρετικές περιστάσεις —είτε με τη μορφή σοβαρής οικονομικής ύφεσης στη ζώνη του ευρώ ή στην Ένωση συνολικά είτε με τη μορφή ασυνήθων περιστάσεων που εκφεύγουν του ελέγχου του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και έχουν σημαντική δημοσιονομική επίπτωση— θα πρέπει να προβλέπουν προσωρινή απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν, όταν η εν λόγω απόκλιση δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο.

- 10) Εάν οι εν λόγω περιστάσεις δεν αντιμετωπιστούν επαρκώς, οι σημαντικές αποκλίσεις από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν πλήττουν την αξιοπιστία των δημοσιονομικών προγραμμάτων και μπορεί να θέσουν εκτός πορείας το δημόσιο χρέος. Για να ενισχυθεί η αξιοπιστία της δέσμευσης των κρατών μελών για τήρηση του μεσοπρόθεσμου στόχου, θα πρέπει να ενεργοποιείται αυτομάτως διορθωτικός μηχανισμός σε περίπτωση που παρατηρείται σημαντική απόκλιση. Ένας αξιόπιστος διορθωτικός μηχανισμός θα πρέπει να καθορίζει τα μέτρα που χρειάζεται να εφαρμόζονται για να διορθώνεται η απόκλιση στη διάρκεια ορισμένης χρονικής περιόδου, λαμβανομένων υπόψη της φύσης και του μεγέθους της απόκλισης. Ειδικότερα, ο διορθωτικός μηχανισμός θα πρέπει να αντισταθμίζει τις αποκλίσεις από τη μεσοπρόθεσμη πορεία αύξησης των δημόσιων δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων.
- 11) Οι ανεξάρτητοι φορείς που είναι επιφορτισμένοι με την παρακολούθηση των δημόσιων οικονομικών στα κράτη μέλη αποτελούν θεμελιώδες στοιχείο για την οικοδόμηση αποτελεσματικών δημοσιονομικών πλαισίων. Προκειμένου να προωθούν τη δημοσιονομική πειθαρχία και να ενισχύουν την αξιοπιστία της δημοσιονομικής πολιτικής, οι φορείς αυτοί θα πρέπει να διενεργούν ανεξάρτητες αξιολογήσεις του πλαισίου των αριθμητικών δημοσιονομικών κανόνων, συμπεριλαμβανομένου ιδίως του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προσανατολισμού, και θα πρέπει να παρακολουθούν τη συμμόρφωση με το εν λόγω πλαίσιο και την ενεργοποίηση και λειτουργία των σχετικών διορθωτικών μηχανισμών.
- 12) Η ενισχυμένη εθνική δημοσιονομική ευθύνη και ο δεσμευτικός πολυετής προσανατολισμός της δημοσιονομικής πολιτικής προϋποθέτουν ότι τα δημοσιονομικά όργανα είναι ανεξάρτητα και διαθέτουν τους δικούς τους πόρους για να παρακολουθούν ενεργά τις δημοσιονομικές εξελίξεις και να παρέχουν συστάσεις καθ' όλη τη διάρκεια του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού κύκλου, μεταξύ άλλων, ειδικότερα, σε περίπτωση που παρατηρείται σημαντική απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν. Για να ενισχυθούν η αξιοπιστία και η δυνατότητα επιβολής του μεσοπρόθεσμου στόχου, της υποκείμενης πορείας των δημόσιων δαπανών και του σχετικού διορθωτικού μηχανισμού σε περίπτωση σημαντικών αποκλίσεων, οι δημοσιονομικές αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις συστάσεις που διατυπώνονται στις αξιολογήσεις των ανεξάρτητων φορέων ή να αιτιολογούν δημοσίως την απόφαση μη συμμόρφωσης με αυτές. Η εδραίωση της αρχής αυτής στην εθνική έννομη τάξη μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο από την άποψη αυτή.
- 13) Για τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του κοινού στόχου των εθνικών δημοσιονομικών κανόνων και μηχανισμών και του δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης, δηλαδή του στόχου της σύγκλισης του δημόσιου χρέους σε συνετά επίπεδα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν τους κανόνες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία μέσω διατάξεων δεσμευτικού και μόνιμου χαρακτήρα, κατά προτίμηση συνταγματικού, ή άλλως διατάξεων των οποίων η πλήρης τήρηση και εκπλήρωση κατοχυρώνονται μέσω των διαδικασιών που διέπουν τον εθνικό προϋπολογισμό.
- 14) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 19ης Οκτωβρίου 2012 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαδικασία προς μια βαθύτερη οικονομική και νομισματική ένωση θα πρέπει να βασίζεται στο θεσμικό και νομικό πλαίσιο της ΕΕ και να χαρακτηρίζεται από ειλικρίνεια και διαφάνεια προς τα κράτη μέλη που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ. Τα εθνικά μέτρα για την ενίσχυση της δημοσιονομικής ευθύνης στα εν λόγω κράτη μέλη θα διευκολύνουν την υιοθέτηση του ευρώ και, επομένως, οι μηχανισμοί που θεσπίζονται με την παρούσα οδηγία θα πρέπει να είναι ανοικτοί σε όλα τα κράτη μέλη

που επιθυμούν να συμμετάσχουν. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη για τη δυνατότητα εφαρμογής της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ, εφόσον τα εν λόγω κράτη μέλη το αποφασίσουν.

- 15) Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 7 της ΣΣΣΔ προβλέπει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη με νόμισμα το ευρώ δεσμεύονται να υποστηρίζουν τις προτάσεις ή τις συστάσεις τις οποίες υποβάλλει η Επιτροπή, όταν θεωρεί ότι ένα κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ παραβιάζει το κριτήριο του ελλείμματος στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, εκτός εάν μια ειδική πλειοψηφία μεταξύ τους, καθοριζόμενη κατ' αναλογία προς τις σχετικές διατάξεις των Συνθηκών που αποτελούν το θεμέλιο της Ένωσης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η θέση του ενδιαφερόμενου συμβαλλόμενου μέρους, αντιτίθεται στην προτεινόμενη ή συνιστώμενη απόφαση.
- 16) Παρόλο που η ενσωμάτωση των ουσιαστικών διατάξεων της ΣΣΣΔ στην έννομη τάξη της Ένωσης, ως έχει επί του παρόντος, δεν καλύπτει την τροποποίηση των ρυθμίσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις της ΣΛΕΕ για τη λήψη αποφάσεων, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να αφήνει άθικτες τις δεσμεύσεις που καθορίζονται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΣΣΣΔ.
- 17) Το άρθρο 13 της ΣΣΣΔ προβλέπει ότι οι δημοσιονομικές πολιτικές και άλλα ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω συνθήκης θα συζητούνται στο πλαίσιο των διακοινοβουλευτικών συνεδριάσεων που πραγματοποιούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια των συμβαλλόμενων μερών σύμφωνα με τον τίτλο II του πρωτοκόλλου αριθ. 1 σχετικά με το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της πρακτικής αυτής, δεδομένου ότι ο εν λόγω διάλογος συμβάλλει στην ενίσχυση της δημοκρατικής λογοδοσίας στο πλαίσιο της οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης.
- 18) Η παρούσα οδηγία αναμένεται να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα του ΣΣΑ, αυξάνοντας τον βαθμό στον οποίο αυτό ενσωματώνεται στις έννομες τάξεις των κρατών μελών, ενώ ταυτόχρονα μειώνει τους πιθανούς κινδύνους αλληλεπικαλύψεων και αντικρουόμενων δράσεων τους οποίους ενέχει η συνύπαρξη διακυβερνητικών ρυθμίσεων παράλληλα με τους μηχανισμούς που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης. Οι ουσιαστικοί και διαδικαστικοί κανόνες που καθορίζονται στο ΣΣΑ δεν αναμένεται να θιγούν από την παρούσα οδηγία.
- 19) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση, της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα¹⁹, τα κράτη μέλη ανέλαβαν να συνοδεύουν, στις περιπτώσεις όπου αιτιολογείται, την κοινοποίηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα στα οποία θα επεξηγείται η σχέση μεταξύ των συστατικών στοιχείων μιας οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης θεωρεί ότι η διαβίβαση τέτοιων εγγράφων είναι δικαιολογημένη.
- 20) Δεδομένου ότι ο στόχος της δράσης που πρέπει να αναληφθεί, δηλαδή η ενίσχυση της δημοσιονομικής ευθύνης με την υιοθέτηση πιο δεσμευτικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προσανατολισμού σε εθνικό επίπεδο, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την

¹⁹ ΕΕ C 369 της 17.12.2011, σ. 14.

αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του εν λόγω στόχου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει διατάξεις για την ενίσχυση της δημοσιονομικής ευθύνης και του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προσανατολισμού στα κράτη μέλη με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την αποφυγή υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων.
2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα κράτη μέλη που έχουν ως νόμισμα το ευρώ και σε άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 4.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ορισμοί των όρων «δημόσιος και δημοσιονομικός», «έλλειμμα» και «χρέος» που παρατίθενται στο άρθρο 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 12 σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ.

Επιπλέον, ισχύουν επίσης οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «εξαιρετικές περιστάσεις»: ασυνήθεις περιστάσεις που εκφεύγουν του ελέγχου του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και έχουν σημαντική επίπτωση στη δημοσιονομική κατάσταση της γενικής κυβέρνησης, ή σοβαρή οικονομική ύφεση στη ζώνη του ευρώ ή στην Ένωση συνολικά·
- β) «ανεξάρτητοι φορείς»: φορείς που είναι διαρθρωτικώς ανεξάρτητοι ή φορείς που διαθέτουν λειτουργική αυτονομία έναντι των δημοσιονομικών αρχών του κράτους μέλους, και οι οποίοι στηρίζονται σε εθνικές νομοθετικές διατάξεις που διασφαλίζουν υψηλό βαθμό λειτουργικής αυτονομίας και λογοδοσίας.
- γ) «διαρθρωτικό ισοζύγιο»: το κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης, χωρίς να συνυπολογίζονται τα έκτακτα και τα προσωρινά μέτρα.

Άρθρο 3

Δημοσιονομική ευθύνη και μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός προσανατολισμός

1. Κάθε κράτος μέλος θεσπίζει πλαίσιο δεσμευτικών και μόνιμων αριθμητικών δημοσιονομικών κανόνων οι οποίοι ισχύουν ειδικά γι' αυτό, ενισχύουν την υπεύθυνη άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής από την πλευρά του και προωθούν αποτελεσματικά τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη ΣΛΕΕ στον τομέα της δημοσιονομικής πολιτικής, με πολυετή προοπτική για τη γενική κυβέρνηση συνολικά. Το εν λόγω πλαίσιο περιλαμβάνει, ειδικότερα, τους ακόλουθους κανόνες:
 - α) καθορίζεται μεσοπρόθεσμος στόχος όσον αφορά το διαρθρωτικό ισοζύγιο, ώστε να διασφαλιστεί ότι ο δείκτης του δημόσιου χρέους προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς δεν υπερβαίνει την τιμή αναφοράς που

ορίζεται στο άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 12 σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος ή την προσεγγίζει με ικανοποιητικό ρυθμό·

- β) ο δημοσιονομικός σχεδιασμός περιλαμβάνει μεσοπρόθεσμη πορεία αύξησης των δημόσιων δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, και συνάδει με τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή το χρονοδιάγραμμα της σύγκλισης με αυτόν. Η πορεία αυτή καθορίζεται αμέσως μόλις αναλαμβάνει καθήκοντα μια νέα κυβέρνηση στο κράτος μέλος, για τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου που ορίζεται στη συνταγματική έννομη τάξη του εν λόγω κράτους μέλους, και πρέπει να τηρείται στους ετήσιους προϋπολογισμούς καθ' όλη τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.

2. Το πλαίσιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει τις ακόλουθες προδιαγραφές:

- α) οι ετήσιοι προϋπολογισμοί διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον μεσοπρόθεσμο στόχο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) ή τη σύγκλιση με αυτόν, εξασφαλίζοντας ιδίως την τήρηση της πορείας των δημόσιων δαπανών που αναφέρεται στο στοιχείο β) της εν λόγω παραγράφου. Κατά τον καθορισμό της πορείας προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου και σύμφωνα με τις διαδικαστικές απαιτήσεις του πλαισίου της Ένωσης, τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν υπόψη την υλοποίηση σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που έχουν άμεσες μακροπρόθεσμες θετικές δημοσιονομικές επιπτώσεις, μεταξύ άλλων με την αύξηση της δυναμικής βιώσιμης ανάπτυξης, και, επομένως, επαληθεύσιμο αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών·

- β) ενεργοποιείται αυτομάτως διορθωτικός μηχανισμός σε περίπτωση που παρατηρείται σημαντική απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν. Ο εν λόγω μηχανισμός περιλαμβάνει την υποχρέωση εφαρμογής μέτρων για τη διόρθωση των αποκλίσεων στη διάρκεια ορισμένης χρονικής περιόδου και, λαμβανομένων υπόψη της φύσης και του μεγέθους της απόκλισης, ιδίως με την αντιστάθμιση των αποκλίσεων από την πορεία των δημόσιων δαπανών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β).

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι προσωρινή απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν, με την αντίστοιχη προσαρμογή της πορείας των δημόσιων δαπανών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις και με την προϋπόθεση ότι μια τέτοια απόκλιση δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο. Η προσωρινή απόκλιση που προκύπτει από εξαιρετικές περιστάσεις δεν θεωρείται σημαντική για τους σκοπούς της παραγράφου 2 στοιχείο β) και δεν συνεπάγεται την ενεργοποίηση του διορθωτικού μηχανισμού που αναφέρεται στο στοιχείο β) της εν λόγω παραγράφου.

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν ανεξάρτητους φορείς για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2. Οι ανεξάρτητοι φορείς παρέχουν δημόσιες αξιολογήσεις για να επιβεβαιώσουν:

- α) την επάρκεια του μεσοπρόθεσμου στόχου βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο α) και της πορείας των δημόσιων δαπανών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β). Η εν λόγω αξιολόγηση λαμβάνει ειδικότερα υπόψη την ευλογοφάνεια των υποκειμένων μακροοικονομικών προβλέψεων, τον βαθμό εξειδίκευσης των σχεδιαζόμενων δημόσιων δαπανών και εσόδων, καθώς και

τις δυνητικές άμεσες μακροπρόθεσμες θετικές δημοσιονομικές επιπτώσεις των σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων·

- β) τη συμμόρφωση με τον μεσοπρόθεσμο στόχο και την πορεία των δημόσιων δαπανών, συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης σοβαρού κινδύνου να σημειωθεί σημαντική απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν·
 - γ) την εμφάνιση ή παύση τυχόν εξαιρετικών περιστάσεων όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3.
5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση που παρατηρείται σημαντική απόκλιση όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β), οι ανεξάρτητοι φορείς ζητούν από τις δημοσιονομικές αρχές να ενεργοποιήσουν τον διορθωτικό μηχανισμό. Μετά την ενεργοποίηση του διορθωτικού μηχανισμού, οι ανεξάρτητοι φορείς παρέχουν δημόσιες αξιολογήσεις για να επιβεβαιώσουν:
- α) τη συνοχή των σχεδιαζόμενων μέτρων με τον διορθωτικό μηχανισμό που έχει θεσπιστεί, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη κατά πόσον αντισταθμίζονται επαρκώς οι αποκλίσεις από την πορεία των δημόσιων δαπανών η οποία έχει καθοριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β)·
 - β) την πρόοδο της διόρθωσης εντός του καθορισμένου χρονικού πλαισίου·
 - γ) την εμφάνιση ή παύση τυχόν εξαιρετικών περιστάσεων που μπορεί να επιτρέπουν προσωρινή απόκλιση από την πορεία διόρθωσης.
6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι δημοσιονομικές αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους συμμορφώνονται με τις συστάσεις των ανεξάρτητων φορέων στις αξιολογήσεις που απαιτούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 ή αιτιολογούν δημοσίως την απόφαση μη συμμόρφωσης με τις εν λόγω συστάσεις.
7. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ανεξάρτητοι φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 4:
- α) συστήνονται με νομικό καθεστώς που στηρίζεται σε εθνική νομοθεσία, κανονιστική ρύθμιση ή διοικητικές διατάξεις νομικά δεσμευτικού χαρακτήρα·
 - β) δεν λαμβάνουν οδηγίες από τις δημοσιονομικές αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή από οποιονδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα·
 - γ) είναι σε θέση να επικοινωνούν έγκαιρα με το κοινό·
 - δ) απαρτίζονται από μέλη που επιλέγονται και διορίζονται με βάση την πείρα και την ικανότητά τους στους τομείς των δημόσιων οικονομικών, των μακροοικονομικών και της διαχείρισης του προϋπολογισμού και μέσω διαφανών διαδικασιών·
 - ε) διαθέτουν επαρκείς και σταθερούς ίδιους πόρους, ώστε να ασκούν τα καθήκοντά τους με αποτελεσματικό τρόπο·
 - στ) διαθέτουν εκτεταμένη και έγκαιρη πρόσβαση σε πληροφορίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων που τους ανατίθενται.

Άρθρο 4

Συμμετοχή των κρατών μελών που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ

1. Κάθε κράτος μέλος που δεν έχει ως νόμισμα το ευρώ δεσμεύεται από την παρούσα οδηγία, υπό τον όρο ότι κοινοποιεί στην Επιτροπή τη σχετική του απόφαση. Η εν λόγω κοινοποίηση περιλαμβάνει την ημερομηνία από την οποία το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ζητεί να δεσμεύεται από την παρούσα οδηγία.
2. Η κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δημοσιεύεται από την Επιτροπή στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία κοινοποίησης από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ή την ημερομηνία υιοθέτησης του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος του εν λόγω κράτους μέλους, αναλόγως ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.

Άρθρο 5 **Εκθέσεις**

Έως τις 30 Ιουνίου 2024, και στη συνέχεια ανά πενταετία, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, η οποία καταρτίζεται με βάση τις σχετικές πληροφορίες από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 6 **Τελικές διατάξεις**

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως τις 30 Ιουνίου 2019. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.
2. Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.
3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών μέτρων εθνικού δικαίου τα οποία θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 7 **Έναρξη ισχύος**

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 8 **Αποδέκτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος